

W pułapce klauzul abuzywnych

Kto ponosi odpowiedzialność za ich stosowanie?
Jak się bronić przed karami Prezesa UOKiK za
naruszanie zbiorowych interesów konsumentów?

r. pr. Paweł Stykowski
r. pr. Ewa Świdorska
CMS Cameron McKenna

26 października 2012 roku

Klauzule abuzywne – krótka charakterystyka

Kodeks cywilny:

- postanowienia umowy;
- nie uzgodnione indywidualnie (domniemanie, rzeczywisty wpływ);
- kształtują prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z d. obyczajami;
- rażąco naruszają interesy konsumenta

Czym skutkuje stosowanie?

- nie wiąże konsumenta;
- pozew o wpis do rejestru klauzul abuzywnych;
- kara za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów (do 10% przychodu)

Klauzule abuzywne – idea europejska

- Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich;
- „A contractual term which has not been individually negotiated shall be regarded as unfair if, contrary to the requirement of good faith, it causes a significant imbalance in the parties' rights and obligations arising under the contract, to the detriment of the consumer. „

Klauzule abuzywne – praktyka

- Kto jest chroniony?
- ubezpieczający?
- ubezpieczony?
- poszkodowany?
- uposażony?

Klauzule abuzywne – praktyka

- Jaki interes jest chroniony?
- Opłaty likwidacyjne;
- Sposób wyliczania odszkodowania;
- Właściwość sądu;
- Otrzymywanie pism;
- Otrzymywanie informacji; (kc)

Klauzule abuzywne – praktyka

- Co to znaczy „rażące naruszenie interesów”?
- np. zastrzeżenie na swoją rzecz prawa do wiążącej wykładni umowy
- brak doręczenia pisma na adres niepodany przedsiębiorcy?

Kto stosuje wzorzec umowy w bancassurance?

- Ubezpieczyciel?
- Bank?

Jak się bronić?

1. Prewencja

- Uważne sporządzanie wzorców;
- Śledzenie wpisów do rejestru;
- Monitorowanie raportów UOKiK;
- Śledzenie trendów orzeczniczych;

Jak się bronić?

- 2. W czasie kontroli UOKiK:
  - Bieżące odnoszenie się do zapytań i zarzutów UOKiK
  - Możliwie wyczerpujące wyjaśnienia;
  - Badanie możliwości wycofania stosowanego postanowienia;
  - Monitorowanie innych działań UOKiK.

Jak się bronić?

- 3. Postępowanie sądowe w przedmiocie wpisu do rejestru:
  - Indywidualnie uzgodnione?
  - Brak sprzeczności z dobrymi obyczajami;
    - (np. realizacja ustawowego uprawnienia)
  - Brak rażącego naruszenia interesu konsumenta;
    - (np. postanowienie usprawiedliwione uzasadnionym interesem przedsiębiorcy)
  - - Kwestie formalnoprawne (np. czy podmiot, którego dotyczy postanowienie jest konsumentem)

Jak się bronić?

- 4. Postępowanie w przedmiocie kary za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów:
  - Jaki interes został naruszony?
    - „*interes prawny*”
    - „*Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów*”
  - Dyrektywa 98/27/WE w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów:
    - 2. „*szkodliwa praktyka oznacza każdy czyn niezgodny z dyrektywami wymienionymi w Załączniku, transponowanymi do wewnętrznego porządku prawnego Państw Członkowskich, który narusza zbiorowe interesy określone w ust. 1*”
    - 1. „*ochronę zbiorowych interesów konsumentów objętych dyrektywami wymienionymi w Załączniku w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego*”

Jak się bronić?

- 4. Postępowanie w przedmiocie kary za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów c.d.
- Pytanie o konstytucyjność:
  - „1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone;”
- *Res iudicata?* – gra na jedną bramkę

PYTANIA ?

r. pr. Paweł Stykowski

r. pr. Ewa Świdorska

T +48 22 520 5665 lub 5581

E pawel.stykowski@cms-cmck.com

E ewa.swiderska@cms-cmck.com

www.cms-cmck.com